

HUMANITIES INSTITUTE
Serhat Tertemiz, MA

BARIŞ ÇÖREĞİ (1982) FAKİR BAYKURT (1929-1999)

İçindekiler

Yazar
Barış Çöreği
Sevgi Yandı
Bayram Gezmesi
Rur Havzası'nda Türk Bahçeleri
Kardeşimin Yitmesi
Et Kesimi
Âdem ile Hakan
Bir Karnaval Öyküsü
Az Daha Boğuluyordum
Yeni Cami
Yakantop
Hatice'nin Mahkemesi
Kaçtım Ne Yapayım?
Babamın İşi
Kapımızda Polis
Öykü Birincisi
Altın Beşik
Analar Anıtı
Diş Fırçası
Baba Oğul
Sütçü Köşeyi Döndü mü?
Gitmez Olaydım İzne!

Hakkında

"Fakir Baykurt'un 1982 yılında yayımladığı 11. sırada yer alan kitabıdır. (...) Fakir Baykurt'un Almanya'da kaleme aldığı hikâyelerden oluşmaktadır. Bu hikâyelerde Almanya'da yaşayan Türk işçilerinin ilginç hikâyeleri anlatılmaktadır. Türkiye'de kaleme aldığı hikâyelere benzer bir anlatım vardır. Yazar Almanya'da ezilen, zor şartlar altında çalışan, kuşak çatışması yaşayan, doğru dürüst okullarda okuyamayan Türk insanları anlatılır" (Yanardağ 2005, 183).

YAZAR

Detaylı Olay Örgüsü

Ahmet'in Almanya'daki Hayatı Son on bir yıldır Almanya'nın Oberhausen şehrinde yaşayan Ahmet Şahin'in babası Şahin Şahin, 20 yıl önce Almanya'ya Gastarbeiter (Konuk işçi) olarak gelmiştir. Memleketinde evlendiği eşini yıllarca Almanya'ya getirememiş ve kısa bir süre Alman bir kadınla birlikte olmuş olan Şahin Şahin, yedi yıl sonra eşini ve çocuklarını uçakla Almanya'ya getirmiştir. Ahmet Şahin; Duisburg, Bottrop ve Mülheim'a oldukça yakın olan Oberhausen'da fabrika ve maden dumanları arasında büyümüştür. Okuduğu ortaokuldan liseyi ya da üniversiteyi kazanabilmesi mümkün değildir. Onun kaderi çoktan işçi olarak tayin edilmiştir. Türk işçiler daima ülkelerine

dönmenin hayalini kurmuşlarsa da 20 yıldır Almanya'dadırlar ve geriye dönebilecekmiş gibi görünmemektedirler.

Ahmet'in Yazar Olmak İstemesi Bir gün Ahmet Şahin'in öğretmenlerinden biri olan İsmet Akdağ yazar arkadaşlarından birini öğrencileriyle tanıştır. Yazar öğrencilere yıllarca kendi ülkesindeki insanları anlattığını ve şimdi de Almanya'daki vatandaşlarının öykülerini anlatacağını söyler. Yazarın çalışkanlığını, merakını ve girişkenliğini gözlemleyen Ahmet Şahin ondan çok etkilenir. Yazarın birkaç kitabını okuduktan sonra kendisi de yazar olmaya karar verir. Kitaplarda anlatılan birçok acıyı yaşamış olmasına rağmen yaşadıklarını iyi bir biçim ve biçemle anlatabileceğinden şüphelidir. Yazar ve Şahin Şahin Ahmet Şahin'e yazar olması konusunda cesaret verirler. Bunun için çalışması, özveri göstermesi ve insanlarla kendini dinlemesi gerektiğini söylenir.

Kişiler

Ahmet Şahin Anlatının başkarakteri Almanya'ya işçi olarak göç etmiş bir babanın oğludur.

Şahin Şahin Ahmet Şahin'in Almanya'ya işçi olarak göç etmiş olan babasıdır.

İsmet Akdağ Ahmet Şahin'in öğretmenidir.

Yazar Başkaraktere esin kaynağı olan anlatı kişisidir. İsmet Akdağ'ın arkadaşıdır.

Temalar

Ötekileşme Yaklaşık olarak dört yaşlarındayken babasıyla birlikte Almanya'ya göç etmiş olan Ahmet Şahin, ikamet ettikleri şehrin fabrikalarından ve madenlerinden kaynaklanan kirli havasına bir türlü alışmamıştır. Aynı zamanda yabancı bir ülkede istenmeyen kişi olarak bulunmaktan ve tamamen yabancı bir kültürü benimsemek durumunda kalan Ahmet Şahin kendini öteki hisseder. Tanışmış olduğu yazardan ilham alarak yakın gelecekte yaşadığı bunalımları ve travmaları kâğıda dökmek ister. Almanya'daki emekçi vatandaşlarının sorunlarını kaleme alma arzusuyla dolup taşar.

BARIŞ ÇÖREĞİ

Detaylı Olay Örgüsü

Cevriye'yle Martin'in Dostluğu Almanya'nın Essen şehrinde ikamet eden küçük Cevriye'nin birçok arkadaşı vardır. Bunlar genellikle Alman, Yugoslav ve Yunan asıllıdır. Başlangıçta uzun yıllar Almanlar yabancıları benimsememiş ve onları dışlamışlardır. Fakat zamanla Almanlar yabancıları almaya ve onlarla birlikte vakit geçirmeye başlamışlardır. Cevriye'yle Martin kısa sürede yakın arkadaş olurlar. Birlikte birçok oyun oynasalar da en sevdikleri evcilik oyunudur. Cevriye bezden birçok bebek yapsa da Martin yalnızca bir bebek istediğini söyler.

Alman Aileyle Yabancıların Yakınlaşması Daha sonra Martin Cevriye'yi evine davet eder. İkili birlikte eve gittiklerinde Martin'in annesi Cevriye'ye yabancı olmasından dolayı soğuk davranır. Zira anneye göre yabancıların çoğu hırsız veya suçludur. Utanç içinde eve geri dönen Cevriye durumu ninesine anlatır. Nine, Cevriye ve Martin'le birlikte Martinlerin evine gider. Nine Martin'in annesine yabancıları haksızlık ettiğini ve oğlunun dostlarına kötü davranmaması gerektiğini söyler. Bunun üzerine nine anneye Martin'i evine götüreceğini ve kendileriyle Martin'in arkadaşlarını güzel bir sofrada eşliğinde ağırlamadan onu eve geri göndermeyeceğini söyler. Aile nineye hak verir ve onun isteğini yerine getirir. Cevriye'nin sofrada gördüğü çöreğe nine barış çöreği adını verir.

Kişiler

Cevriye (Sosyal/Mantıklı) Anlatının başkarakteri küçük bir kızdır. Almanya'ya işçi olarak göç etmiş olan Türk bir aileye mensuptur. Ailesini ve arkadaşlarını çok sevmektedir. Özellikle Alman arkadaşlarından biri olan Martin'le çok iyi anlaşır. Cevriye'yle Martin'in oynamayı en çok sevdiği oyun evcilik oyunudur. Baykurt'un Almanya'da geçen anlatılarında iki farklı ulusun evliliklerle birleştirildiği sıkça görülür. Cevriye, iki ulus arasında kurulan dostluğun öncülerinden biri olur.

Üzgün Almanlar tarafından dışlanmış olmak onu üzmüştür: “Başlangıçta bizi aralarına almak istemediler. Şimdi alıyorlar. Birbirimize alıştık” (Baykurt 2020, 6).

Sıcakkanlı “Ninem bizimle oturuyor. Onun masallarını Martin’e çeviriyorum, bayılıyor. Bizden ayrılmak istemiyor. Onun ninesi Yaşlılar Yurdu’ndaymış. Dortmund’ta. Ara sıra gelip yarım gün kalırmış. Ben daha görmedim” (Baykurt 2020, 77).

Mutlu “Buna çok sevindim. Uçacaktım. Hemen koşa koşa gidip o yüksek konutlardan birinin kapısına vardık. Martin zile bastı. Çaldı uzun uzun” (Baykurt 2020, 7).

Hayran “Önümüzde yürüdü. Biz de ardından yürüdük. Yürüdük tıptış tıptış. Önümüzden sanki eski bir masalın haksızlıklara başkaldıran kurdu yürüyordu. Çok geçmedi, eve geldik. Bütün gün oturduk Martin’le. Yeniden muzlu süt içtik. Almanya’da çok vardı bundan...” (Baykurt 2020, 9).

Duyarlı Başkalarının acısını kendi acısıymışçasına hisseder: “Martin’i bir türlü yatıştıramadım. Hep ağladı, ağladı. Onu yalnız bırakır mıyım? Tuttum ben de ağladım” (Baykurt 2020, 8).

Martin Alman asıllı olan anlatı kişisi Cevriye’nin en yakın arkadaşıdır. Cevriye’yle birlikte oyun oynamayı, özellikle evcilik oyununu, çok sever. İki farklı ulusa mensup olan ailenin yakınlaşmasında önemli bir rol oynar.

Nine Cevriye’nin babasının annesi olan kadın karakter, özgüvenli ve kendinden emin tavırlarıyla iki farklı ulusa mensup aileyi birbirlerine yakınlaştırır. Tecrübeli, özgüvenli, kendinden emin ve oldukça iyi niyetli bir karakterdir.

Baba Cevriye’nin babası demir dökümde çalışmaktadır.

Temalar

Sevgi Türkiye’den Almanya’ya göç etmiş ve demir döküm fabrikasında işçi olarak çalışmaya başlamış olan bir babanın kızı olan Cevriye, Alman olan Martin’le yakın bir dostluk ilişkisi kurar. Fakat Martin’in ailesi çocuklarının yabancılarla görüşmesini istememektedir. Bunun üzerine Cevriye’nin ninesi devreye girer ve iki ailenin yakınlaşip dost olması konusunda önemli rol oynar. Cevriye’yle Martin’in birbirlerine karşı besledikleri sevgi iki farklı ulustan olan aileyi birbirine yakınlaştırır.

SEVGİ YANDI

Detaylı Olay Örgüsü

Ailenin Almanya’ya Yerleşmesi On bir yıl önce Safranbolu’dan Essen kentine ailesiyle birlikte göç etmiş olan Yusuf kömür madeninde sökücü olarak çalışmaktadır. İki çocuğunu memleketinde bırakmış ve üçünü kendisiyle birlikte Almanya’ya götürmüştür. Sultan Türkiye’de evlenmiştir. Diğer oğluysa Türkiye’de çalışmaktadır. Kız kardeşiyle birlikte okulda öğrenci olan Sevgi’nin yaz döneminde Almanca hazırlık eğitimi vardır. Alıncayı iyi seviyede öğrenmek iyi bir eğitim alabilmek için önemlidir.

Sevgi’nin Bacağının Yanması Bir gün anne mutfakta çalışırken kaza sonucunda Sevgi’nin bacağına çaydanlıktaki kaynar su dökülür. Aile üyeleri bacaktaki yanığa soğuk su, salça ve diş macunuyla müdahale ederler. Fakat bunların işe yaramaması sonucunda Peter’in karısı Schwarz’dan telefonla yardım çağırması istenir. Fakat evdeki telefon çalışmamaktadır. Bu sırada Sevgi çektiği acıdan dolayı bilincini kaybeder. Sevgi’ye Schwarz’ın verdiği ağrı kesiciler içerilir. Akşam vakitlerinde eve gelen Yusuf’tan Sevgi’nin durumu gizlenmek istense de kızın yakınmaları duyulur. Yusuf, kızının yanmasından dolayı suçladığı eşini tartaklar. Naciye yengenin eşi Yaşar’ın arabasıyla hastaneye gidilir. Yaklaşık on dokuz gün boyunca hastanede kalan kızı için Yusuf vardiyesini değiştirir ve onunla ilgilenir. Yusuf, Sevgi’yi kıskanan diğer çocuklarına, onları ne kadar sevdiğini anlayabilmeleri için kendilerini yakmaları gerektiklerini söyler. Ardından Yusuf dürtüklediği eşinden özür diler. Kızının her geçen gün daha iyi olmasıyla mutluluğu artar.

Kişiler

Sevgi Anlatının kadın başkarakteri Almanya'ya işçi olarak göç etmiş Türk bir aileye mensuptur. Öğrencidir.

Mustafa Çiftin oğludur. Sevgi'nin erkek kardeşidir.

Yusuf Babadır. Kömür sökücüsüdür. 11 yıldır çalışmaktadır.

Sultan Türkiye'de kalan abladır. Evlidir.

Naciye Komşulardan biridir. Yaşar'ın karısıdır.

Schwarz Peter'in eşidir. Alman komşulardan biridir.

Temalar

Sevgi Ailesine daha iyi yaşam koşulları sağlamak amacıyla Almanya'ya göç etmiş ve kömür sökücü olarak çalışmaya başlamış olan Yusuf'un ailesine karşı beslediği sevgi ve onlara vermiş olduğu değer *Sevgi Yandı* adlı öyküde işlenmektedir. Bir kaza sonucunda Sevgi'nin ayağına çaydanlıktaki kaynar su dökülür. Bundan dolayı kendini suçlayan anne kızının bir an önce gerekli müdahaleyi almasını ister. Kızının yandığını öğrenen baba başlangıçta eşine kızsız da kızını vakit kaybetmeden hastaneye götürür. Onunla elinden geldiğince ilgilenir. Daha sonra eşinin de gönlünü alır.

BAYRAM GEZMESİ

Detaylı Olay Örgüsü

Ailenin Almanya'da Şeker Bayramı'nı Kutlaması Yaklaşık olarak on dört yıl önce Almanya'ya işçi olarak göç etmiş olan Cumali, eşi ve ailesiyle birlikte fabrikalar, maden ocakları, bankalar ve işletmelerle kuşatılan Köln şehrine yerleşmişlerdir. Ailenin bazı çocukları memlekette kalırken bazıları da Almanya'ya gelip eğitimlerine orada devam etmiş veya iş hayatına atılmışlardır. Şeker Bayramı'nda tanıdıkları ve akrabaları selamlayarak ilerleyen aile üyelerinden Binali, Kuran kursuna gelen öğrencilerden para toplayan Konyalı Muhittin Hoca'dan uzak durmuştur. Fakat onun yerine kız kardeşi Gülizar kursa gitmiştir.

Taksi Şoförlerinin Aileyi Araçlarına Almak İstememeleri Havanın bozması ve yağmur yağmaya başlamasıyla birlikte aile üyeleri tutumlu olmalarına rağmen taksiyle gitmeye karar verirler. Fakat ailenin kalabalık olmasından dolayı taksi şoförleri onları arabalarına almak istemezler. Aile üyeleri Almanlar tarafından ötekileştirildiklerinin ve yoksul olduklarının farkındadırlar. Binali, Adana'daki bir cezaevinde yatan ağabeyinden gelen şiiirlerden birini hatırlar. Şiiirlerde hasretten ve yoksulluktan bahsedilmektedir. Cumali'yle Mihriman birbirlerine kaçarak evlenmiş bölgenin güçlü toprak ağalarından biri olan Ebubekir Ağa'ya sığınmışlardır. Fakat traktörlerin yaygınlaşmasıyla birlikte çift işsiz kalmıştır. Taksi şoförlerinden biri aileyi aracına alır. Aracın şoförü Köln Üniversitesi'nde mühendislik bölümü okuyan Karaburunlu Cemal Yıldız'dır. Cemal Yıldız onları evlerine bırakır. İş yoğun olduğu için ailenin kahve ikramını geri çevirmek zorunda kalır. Zira Almanlar çalışanları yoğun bir şekilde izlemektedirler.

Kişiler

Binali Anlatının ben-öyküsel anlatıcısıdır. Öyküde temel alınan aileye mensuptur.

Cumali Binali'nin babasıdır.

Mihriman Binali'nin annesidir. Cumali'nin eşidir.

Gülendem Binali'nin küçük kardeşidir.

Konyalı Muhittin Hoca İmamdır. Kuran kursu vermektedir.

Muhammet Binali'nin cezaevindeki ağabeyidir.

Cemal Yıldız Köln Üniversitesi'nde mühendislik bölümündedir. Taksi şoförlüğü yapmaktadır.

Anlatıda yer alan diğer karakterlerin isimleri şunlardır: Gülizar, Güzide, Ebubekir Ağa; toprak sahibi vd.

Temalar

Ötekileşme “Bayram gezmesine çıkan bir aile kalabalık olduğu için hiçbir taksii durdurup binemez. Yağmurun altında ıslanırken taksicilik yapan bir Türk onları arabasına alıp, gidecekleri yere götürür. *Bayram Gezmesi* isimli hikâye Türklerin ne kadar zorluklar altında yaşadıklarını anlatan bir hikâyedir” (Yanardağ 2005, 147). Yabancı bir ülkede bulunan aile yaşadıkları kültür çatışmasının mağduru olurlar.

RUR HAVZASI'NDA TÜRK BAHÇELERİ

Detaylı Olay Örgüsü

Meryem'in Bahçe Sahibi Olma İsteği Uzun zamandır eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşayan Meryem, Almanya'ya gelmeden önce kendisine eşi tarafından verilmiş olan bahçe sözü tutulmadığı için huysuzdur. Zira onun en büyük arzusu kendisine ait bir bahçeye sahip olmaktır. Civar şehirlerde Türklerin çok güzel bahçeli evler aldıklarını duyan ve etrafında satın alınan evleri gören Meryem, tembel ve umursamaz olduğunu düşündüğü eşi Mevlit'e kızar. Meryem, oğlu Erkan'ı sarımsak alması için Zeynep yengesine gönderir. Zeynep bahçesinde çeşitli sebzeler ve bitkiler yetiştirmektedir.

Meryem'in Bahçe Sahibi Olması İşyerinden çaldığı bir torba toprakla eve gelen Mevlit Meryem'i mutlu etmeyi arzulamış ve bunda başarılı da olmuştur. Bitkilerin toprağı değiştirilirken eve polisler gelir. Karakola götürülen çift Mevlit'in toprak çalmaktan dolayı tutuklanacağını sansa da durum farklıdır. Meryem'in pencerede ve balkonda suladığı bitkilerin suları alt kata sızmış ve alt kat komşusu Helmut çift hakkında şikâyetçi olmuştur. Bölgede yaşayan Papaz Helman'ın girişimiyle Bahçeler Müdürlüğü tarafından Türklere eskiden lağım akıtılan bir arazi tahsis edilir. Arazideki topraklar kısa sürede satılır ve birçok Türk arazinin eşit bir şekilde dağıtılmamış olması ve istenmeyen kişilerle komşu olmak durumunda kalmalarından dolayı birbirleriyle kavga ederler. Fakat Türklerin bölgeye yerleşip bahçeciliğe başlamalarının ardından yetiştirilen bitkiler herkesin ilgisini çeker. Türklerin bahçeleri Almanya'daki en güzel bahçeler olarak kabul edilir ve bu bahçeler televizyonlarda haber olur.

Kişiler

Meryem Moğkaya Anlatının başkarakteridir. Özne konumunda olan Meryem, bir arzu nesnesi olarak bahçe sahibi olmak ister.

Mevlit Moğkaya Meryem'in eşidir.

Erkan Moğkaya Çiftin oğullarıdır. Ben-öyküsel ve dış-öyküsel eyleyen olarak kendini gösterir.

Dutcalı Zeynep Erkan'ın yengesidir.

Helmut Moğkayaların alt kattaki komşularıdır.

Gülseri Zeynep'in kızıdır.

Helman Evangelist kilisenin papazıdır.

Temalar

Arzu “Türk ailelerinin bir bahçe bulamayınca evlerinin bir odalarını bahçe olarak kullanmaları, buldukları pratik çözüm *Rur Havzasında Türk Bahçeleri* adlı hikâyede çarpıcı bir şekilde işlenmiştir. Komşularının şikâyeti üzerine belediye Türklere arazi tahsis eder. Oralari bahçeye

çevirirler. Toprak çok verimli olduğu için sebzeler çok güzel yetişmektedir. Bahçeler Almanya'da ün salar. Oda bahçeciliğinden tarla bahçeciliğine geçerler” (Yanardağ 2005, 129).

KARDEŞİMİN YİTMESİ

Detaylı Olay Örgüsü

Cemal ile Ailenin Almanya'ya Göçü On bir yıl önce Devrek'in İsabeyli köyünden Oberhausen'a göç etmiş olan Rifat Yüksel maden işçisidir. Üç çocuğunu Almanya'ya getirmeyi başarmışsa da eşini ve diğer üç çocuğunu İsabeyli'de bırakmak zorunda kalmıştır. Cemal'in ablası meslek okullarından birinde okumaktadır. Kardeşi Sefer ise henüz okula gidemeyecek kadar küçüktür ve okula başlamamıştır. Babasının mesaiye olduğu saatlerde küçük kardeşinden sorumludur. Almanya'ya geldiğinden beri ağzında yaralar çıkmaya başlamış olan Cemal'e hava kirliliğinin buna neden olduğu söylenir.

Sefer'in Kaybolması ve Bulunması Muayene olmak ve kan vermek için hastaneye gitmesi gereken Cemal, küçük kardeşinin ısrarı üzerine onu da yanında götürür. Fakat yol üzerinde Çaycumalı Aşıgil'in evini görmesi üzerine Cemal Sefer'i orada bırakmaya karar verir. Cemal Sefer'e Aşıgil'in çocuklarıyla oynamasını ve kendisinin hemen geri geleceğini söyler. Hastanenin her zamankinden kalabalık olması üzerine Cemal'in muayene olması biraz zaman alır. Kardeşi için endişelenen Cemal muayenenin hemen ardından aceleyle Aşıgil'in evine gelir. Aşıgil Cemal'e Sefer'in eve hiç gelmediğini ve onu hiç görmediklerini söyler. Bunun üzerine hızlıca eve doğru yürümeye başlayan Cemal Sefer'in kaçırılmış olabileceğini düşünürken Bartınlı Cevdet'le karşılaşır. Cemal Cevdet'e Sefer'in kaybolduğundan bahseder. Cevdet Cemal'e eve dönmesini ve en yakın zamanda polisler Sefer'i eve geri getireceğini söyler. Endişe içinde olan Cemal Sefer'in, Rifat eve dönmeden önce geri getirilmesini arzular. Fakat Rifat eve polislerden önce gelir. Cemal Rifat'a Sefer'in başına gelenleri anlattıktan sonra polisler görünür. Cemal Rifat'ın pasaportunu getirir ve Cemal Sefer'in cebinden kimseye belli etmeden evin anahtarlarını alır. Polisler Sefer'i aileye teslim ederler. Aynı zamanda polisler çocuğun yalnız bırakılmaması gerektiğini söylese de onunla sürekli ilgilenecek kimse yoktur. Oğluna kavuşan Rifat sevincinden polislere para vermek ister. Fakat polisler parayı kabul etmeden oradan uzaklaşırlar. Rifat Cemal'i bir daha Sefer'i kaybetmemesi konusunda uyarır. Babanın gözlerinin içi gülmektedir.

Kişiler

<i>Cemal Yüksel</i>	Öykünün anlatıcısıdır. Hem ben-öyküsel hem de dış-öyküsel anlatıcı olarak kendini gösterir.
<i>Sefer Yüksel</i>	Cemal'in küçük kardeşidir.
<i>Rifat Yüksel</i>	Çocukların babasıdır. On bir yıldır madende çalışmaktadır.
<i>Güler Yüksel</i>	Ailenin büyük kızıdır.
<i>Çaycumalı Aşıgil</i>	Yüksellerin komşularından biridir.
<i>Bartınlı Cevdet</i>	Rifat'la meslektaşır. Yüksellerin komşularından biridir.

Temalar

Aile Devrek'in İsabeyli köyünden Almanya'nın Oberhausen kentine göç etmiş olan Rifat Yüksel, üç çocuğuyla birlikte yaşamaktadır ve madencilik yaparak onların geçimini sağlamaktadır. Diğer üç çocuğunu ve eşini İsabeyli'de bırakmak zorunda kalmıştır. Yabancı bir ülkede emekleriyle geçinmeye ve hayatlarını idame ettirmeye çalışan aile üyeleri birbirlerine dört elle sarılırlar. Aile üyeleri birbirlerine fazlasıyla değer verir ve Sefer'in kısa süreli kayboluşuyla bu durum su yüzüne çıkar.

ET KESİMİ

Detaylı Olay Örgüsü

İsmet'in Almanya'da Ticarete Atılması Oberhausen'da yıllarca madenci olarak çalışmış olan İsmet, Emine adlı bir Türk ve Ursula adlı bir Almanla birlikte. İki yıl önce maden işçiliğini bırakarak bir dükkân açmaya ve kasaplık yapmaya karar vermiştir. Dükkânı Alman Ursula'nın üzerine kaydettirdiği için o güne kadar herhangi bir sorun yaşamamıştır. Helal et bulma konusunda zorluk yaşayan Türklere İsmet, helal et tedarik etmektedir. Sığır eti adı altında kendilerine domuz eti satılacağından ve domuzların kesildiği bıçakla kesilmiş sığır eti yemekten çekinmektedirler. Bu konuda Almanlara güvenmezler. Fakat Almanya'da hayvan kesimi prosedürleri çok sıkıdır ve helal kesime izin verilmemektedir. Bundan dolayı İsmet rüşvet vererek ve gizlice helal et kestirmektedir.

İsmet'in Türklere Kaçak Helal Et Satması İsmet, almış olduğu son model minibüsle ortağı Hüsnü, onun bacanağı Turist Ahmet ve anlatıcı Baki'yi de alarak Dislaken'e doğru yola çıkar. Yapmış olduğu işin iyi kazanç sağlamasından dolayı İsmet türküler eşliğinde aracı sürer. Sığırın satın alındığı yerde veteriner rüşvet vererek helal kesim yapılır. Etler araca yüklenir ve yola çıkılır. Bir süre sonra yolun ilerisinde polis çevirmesi olduğu görülür. Almanya'da kaçak bulunan ve kaçak çalışan Turist Ahmet araçtan inerek kimseye görünmeden gözden kaybolur. Polisler İsmet'in et kestirdiğini ve onları satacağını anlar. Fakat İsmet polisleri insanların bir ihtiyacını giderdiğini söyler ve yola devam eder. Türklere İsmet'in getirdiği etleri kısa sürede satın alırlar. Zira helal et bulmak oldukça zor olduğu için istenen meblağı da öderler. Nefes nefese mahalleye girerken görülen Turist Ahmet kaçak hayatı yaşamaktan yorulmuştur.

Kişiler

İsmet Anlatının başkarakteri eski bir maden işçisidir. İlerleyen yıllarda Almanya'da ticarete atılır. Bir dükkân işletmeye ve kasaplık yapmaya başlar. Emine adlı bir Türk ve Ursula adlı bir Alman'la birlikte.

Emine İsmet'in eşidir.

Ursula İsmet'in Alman sevgilisidir.

Hüsnü Geha fabrikasında çalışan anlatı kişisi İsmet'in ortağıdır.

Baki Anlatının ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısıdır.

Turist Ahmet Hüsnü'nün bacanağıdır. Almanya'da kaçak bulunur ve kaçak olarak çalışmaktadır.

Temalar

Açgözlülük Başlangıçta Almanya'ya işçi olarak göç etmiş olan İsmet, yıllar boyunca fabrikalarda ve madenlerde çalıştıktan sonra elde ettiği birikimle ticarete atılır. Market tarzında bir dükkân işletse de asıl işi kasaplıktır. İşletmede satılan et haricindeki diğer ürünler dükkâna gelen kişilerin eli boş gitmemeleri için bulunmaktadır. Almanya'da yaşayan Müslüman Türklere için helal kesim et bulmak oldukça zordur. İsmet Türklere helal kesim et sağlar ve bu etleri fahiş fiyatlara satarak oldukça fazla kâr eder.

ÂDEM İLE HAKAN

Detaylı Olay Örgüsü

Adem'le Hakan'ın Dostluğu Fransa'da sekiz yıl çalıştıktan sonra Avusturya'ya göç etmiş fakat orada tutunamayınca son olarak Almanya'ya yerleşmiş olan Âdem'in babası aslında Giresunlu bir marangozdur. Hoffers fabrikasında kalıpcıdır. Albert Schweitzer Okulu'nda okuyan Âdem başarılı bir öğrenci değildir ve ne Alman ne de Türk arkadaşlarıyla geçinemediği için öğretmeni Frau Hilbert tarafından geri zekalılar sınıfına atılmıştır. Böylece Âdem daha içe kapanık ve daha öfkeli bir karaktere dönüşmüştür. Onun tek arkadaşı olan Hakan'ın notları Gymnasiuma girebilecek kadar iyidir. Aynı zamanda Hakan Geha'da çalışmaktadır. Âdem'le Hakan çoğu zaman okuldan kaçarak kumar oynar, film izler, sexshoplara gider ve oyun oynarlar.

İkilinin Araba Kiralayıarak Hollanda'ya Gıtmesi Bir gün Hakan araba kiralayarak Âdem'le birlikte Hollanda'ya gitmeye karar verir. Âdem ailesine okulda defterini unuttuğunu söyleyerek evden ayrılır ve Hollanda'ya gider. Hollanda'da birkaç kent gezen ikili kumar oynar, film izler, alışveriş yapar ve sexhoplara giderler. Akşam vakitlerine doğru satın aldıkları sigaralar ve diğer şeylerle birlikte Alman sınırına gelirler. Fakat gümrük memuru alınan şeyleri sınırdan geçiremeyeceğini söyler. Bunun zerine ikili geri dönüp aldıkları bazı şeyleri iade etmeye çalışır. Fakat aldıklarını ne iade edebilirler ne de satabilirler. Birçok şeyi geride bırakarak Alman sınırını geçerler. Kiraladıkları aracı kiralamacıya geri götürürler. Araçta bazı küçük hasarlar olsa da masraflar sigorta şirketi tarafından karşılanacaktır. Âdem'le Hakan bir türlü kök salamadıkları bu coğrafyaya neden getirildiklerini sorgularlar.

Kişiler

Âdem Anlatının ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısıdır. Almanya'ya göç etmiş bir Türk aileye mensuptur.

Hakan Çaycumsal anlatı kişisi Âdem'in en yakın arkadaşıdır. Âdem'in aksine okuldaki notları Gymnasiuma gidebilecek kadar iyidir.

Frau Hilbert Âdem'in öğretmenidir.

İsmet Akdağ Âdem'in öğretmenlerinden biridir.

Gülten Âdem'in kız kardeşidir.

Rahime Hakan'ın kız kardeşidir.

Temalar

tekileşme Âdem'in babası sekiz yıl Fransa'da çalıştıktan sonra Avusturya'ya ve ardından son olarak da Almanya'ya geçmiştir. İşçi bir Türk ailenin oğlu olarak Âdem gittiği yerlerde derin yalnızlık ve yabancılık çeker. Yerleşilen hiçbir ülkeye uyum sağlayamaz. Kendini kimliksiz ve tekileşmiş hisseder. Ciddi derecede bir yere aidiyet duygusu hissedemeyen Âdem kendini yapmaktan zevk aldığı şeylere verir. En yakın dostuyla vakit geçirir ve onunla bir seyahate çıkar. Yabancı diyarlarda neden gezinip durduklarını sorgular.

BİR KARNAVAL ÖYKÜSÜ

Detaylı Olay rgs

Aile'nin Faşing'e Katılmaya Karar Vermesi Birçok yakını gibi Almanya'ya işçi olarak g etmek için başvuruda bulunmuş olan Davut, ilgililere rüşvet vererek zamanında Almanya'ya yerleşmeyi başarmıştır. Fakat bir süre kalacak yer bulma konusunda sorun yaşamış olan aile en sonunda Meiderich'te Almanların terk ettiği Thyssen demir-elik fabrikasına yakın bir eve yerleşmişlerdir. Almanya'nın iklimine ve sanayi dumanıyla kaplı havasına alışmak oldukça zor olmuştur. Her yıl Almanlar tarafından Köln'de düzenlenen Faşing adlı kadın öpme bayramına aile de katılmaya karar verir. Davut, Köln'de yaşayan baldızı şerife'yle evli Ali'ye geleceklerini haber verir.

şerife'nin Ali'yi Kiskanması Köln'e varan aile yeleri şerife'yle Ali arasında bir soğukluk olduğunu anlarlar. Bu soğukluk aileye de yansır. Bir süredir şerife, hayatlarına giren her kadının Ali'yle birlikte olduğunu düşünmektedir. Özellikle tanıdığı bütün Alman kadınların Ali'yle birlikte olduğunu söyler. Ali Davut'a şerife'nin Almanya'ya geldikten sonra aşırı kiskanlaştığını ve bu durumun çekilmez bir hal aldığını söyler. Onun hakaretlerine ve erkekliğine laf edilmesine katlanamayan Ali, ilk defa eşine vurmuştur. Ali'yle Davut'un alışveriş yapmaya gittiği bir anda İbrahim'in annesi kız kardeşi şerife'yi iyice sorgular ve onun iddialarının doğru olup olmadığını araştırır. Konuşmanın sonunda şerife'nin yalnızca kuruntu yaptığı ve Ali'nin kimseyle birlikte olmadığı anlaşılır. İbrahim'in annesi kız kardeşi şerife adına Ali'den utanır ve şerife'nin Ali'den özür dilemesini ister. Günün sonunda sorunlar çözüme kavuşur ve şerife-Ali çifti aileyi el sallayarak uğurlar.

Kişiler

Şerife (Kapalı/Duygusal) Eşi Ali Almanya'ya göç edip yerleştikten bir süre sonra kendisi de onun yanına gelmiş olan Şerife, Alman toplumunun özgürlükçü atmosferinden ve kadınlarının güzelliğinden korkarak eşi tarafından aldatılmaktan çekinmeye başlamıştır. Bundan dolayı Şerife paranoyaya kapılarak tanıdığı her kadının Ali'yle birlikte olduğunu düşünmeye başlar. Onun bu takıntılı kıskançlığı ailedeki herkesi, özellikle Ali'yi, oldukça rahatsız eder.

Somurtkan Eşi tarafından aldatıldığını düşünen Şerife somurtkan bir mizaca bürünür: "Şerife teyzem sorutur Allah sorutur" (Baykurt 2020, 62).

Şüpheli "Valla Davut enişte, anlatılacak gibi değil! Kıymetli bacanağı, Almanya'ya geleli yapmadığını bırakmadı! Üstüne karı seviyor! Ben diyorum, ha ne olur şu ev yıkılmasın, yuvamız dağılmasın!" (Baykurt 2020, 63).

Sitemkâr "Keşke yanlılık olsa enişte! Başımın ağrısından konuşmaya dermanım yok! İş yerindeki İzmirli Aydeniz'le başladı, İstanbullu Müjde'ye geçti. Saarbrücken'da Alman kancığı Silvia'yla oyalandı bir süre" (Baykurt 2020, 63).

Özgüvensiz "Ak baldır, sarı saç, akıllarınızı başlarınızdan aldı burada. Sevdalı delilere döndünüz. Sidikli Alman karılarını birer matah sandınız!" (Baykurt 2020, 64).

İbrahim Öykünün ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısıdır. Davut'un oğludur.

Zeki Ali'nin oğludur.

Davut İbrahim'in babasıdır. Almanya'ya işçi olarak göç etmiştir.

Ali Şerife'nin eşidir.

Temalar

Kıskançlık "Almanya'da çalışan Türklerin aile ilişkileri, kadınların aldatıldığına inanması, yersiz şüpheler. Şerife Ali'nin kendisini aldattığından şüphelenmektedir. Aslında kocasından boşuna şüphelenmiştir. Ortada aldatma diye bir şey yoktur. Türk kadınları kendilerinden daha güzel buldukları Alman kadınlarının kocalarını baştan çıkaracaklarına inanmaktadırlar. *Bir Karnaval Öyküsü* bu temayı işleyen bir hikâyedir" (Yanardağ 2005, 132).

AZ DAHA BOĞULUYORDUM

Detaylı Olay Örgüsü

Mevlüt'ün Havuza Gitmesi Baba, Zonguldak'tan Almanya'ya göç ettikten beş yıl sonra çocuklarını da yanına aldırılmıştır. Yaklaşık olarak on yaşına gelmiş olan Mevlüt, yıllar boyunca arkadaş edinmekte zorluk çekmiş, derslerde hiçbir şey anlamamış, sınavlarda boş kâğıt vermiş ve bundan dolayı geri zekalılar sınıfına gönderilmesi istenmiştir. Taunus Caddesi'nde yürürken Halil'le Haydar adlı arkadaşlarıyla karşılaşan Mevlüt, onların ısrarı üzerine şehir havuzuna gitmeye karar verir.

Mevlüt'ün Boğulmaktan Kurtulması Daha önce hiç yüzmemiş olan Mevlüt, 3.90 m. derinliğinde olan bir havuza atlar. Yüzme bilmediği için suyla boğuşmaya ve yardım istemeye başlar. Arkadaşları onun şaka yaptığını sanırlar ve Almanlar da söylediklerini anlamadıkları için müdahale etmezler. Şans eseri orada bulunan ağabeyi Cumali tarafından kurtarılır. Havuzun cankurtaranları olan aşık çift şikâyet edilmek istenir. Fakat Mevlüt onlara anlayış gösterir ve şikâyet edilmelerini istemez. Zira kendisi de havuza güzel kızlar görmeye gelmiş ve boğulma anında öleceğini düşünerek hoşlandığı kızları hayal etmiştir. Ebeveynleri tarafından boy mesafesini geçen havuzlarda yüzmemesi gerektiği konusunda uyarılır. Ağustos ayında Bergkamen şehir havuzunda boğulan Özcan hatırlatılır. Anne çocuğunun boğulmaktan kurtulması üzerine bişi yapar ve mahalledeki bütün çocuklara onları dağıtır.

Kişiler

Mevlüt Anlatının başkarakteridir. Zonguldak'tan Almanya'ya göç eden bir ailenin oğludur.

Cumali Mevlüt'ün ağabeyidir.

Anlatıda yer alan diğer anlatı kişilerinin isimleri şunlardır: Halil, Haydar, Mevlüt'ün annesi, Mevlüt'ün babası vd.

Temalar

Umursama Türkiye'nin Zonguldak ilinden Almanya'ya işçi olarak göç etmiş bir ailenin küçük oğlu olan Mevlüt daha önce hiç yüzmemiştir. Halil ve Haydar adlı iki arkadaşının ısrarı üzerine şehir havuzuna gider. Havuzun derinliğinin boyunu geçmesi sonucunda boğulma tehlikesi geçirir. Şans eseri o gün havuzda olan ağabeyi tarafından kurtarılır. Ebeveynleri onun kurtulmuş olmasına çok sevinir ve o, bir daha derinliği boyunu geçen yerlerde yüzmemesi konusunda uyarılır. Anne oğlunun kurtuluşu şerefine bişi yapıp mahalledeki bütün çocuklara dağıtır.

YENİ CAMİ

Detaylı Olay Örgüsü

Türklerin Diesel Caddesi'ne Yerleşmeleri Almanya'ya göç etmiş olan Türk işçiler, Thyssen firmasının yakınındaki Diesel Caddesi'nin zaman içinde Almanlar tarafından terk edilmesiyle birlikte bölge adeta bir Türk mahallesi haline gelmiştir. Alman öğrencilerin çoğunlukta olduğu okullarda da zamanla Türk öğrenciler sayıca baskın gelmeye başlamışlardır. Alman kızlarından hoşlanan Türk erkekler, hem Alman kızlarla hem de erkeklerle kavga etmeye başlamışlardır. Zira Rahim'e göre Alman kızları Türk erkeklerinden çok hoşlanmaktadırlar. Mahallede eksik olan tek şey bir camidir. Rahim'in babası Mustafa, Almanya'ya gelmeden önce aşırı dindar biri değildi. Fakat zaman içinde Almanya'da aşırı dinci bir karaktere dönüşmüştür.

Türklerin Bir Cami Yaptırmaları Mustafa'nın girişimiyle bir dernek kurulur ve derneğe üye olanlardan para toplanır. Türklerin cami yaptırmak istediğini öğrenen Thyssen firması yetkilileri hemen yardım teklifinde bulunurlar. Zira işçilerinin dindarlaşmasını desteklemektedir. Grevlerde yer almayan dindarlar daha da desteklenir ve Thyssen'dan derneğe yardım yağar. Mustafa'nın önderliğinde bir sinema salonu kiralanır ve camiye dönüştürülür. Büyük bir firmanın ve diyanetin desteğini alan dernek palazlanır. Mustafa her geçen gün daha otoriter ve sert bir tipe dönüşür. Ailesine ve dostlarına oldukça tepeden bakar. Onun tam tersi bir karaktere sahip olan Zonguldaklı Aziz Hoca'ysa Almanya'ya gelmeden önce oldukça dindarken Almanya'ya geldikten sonra Sosyalist örgütlerde yer almaya ve işçileri bilinçlendirmeye başlamıştır. Thyssen'in geçmişte Hitler'i de desteklemiş olduğunu söyler. Mustafa ve arkadaşları Aziz'i pusuya düşürüp döverler. Caminin adını Osmanlı Cami koyarlar.

Kişiler

Rahim Anlatının ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısıdır. Mustafa'nın oğludur.

Mustafa Rahim'in babasıdır. Almanya'ya işçi olarak göç etmiş bir Türk'tür. Zaman içinde Almanya'da dinci bir karaktere dönüşür ve kendi sınıfına ihanet ederek işverenlerin yanında tavır alır.

Aziz Hoca Zonguldak'tayken imamlık yapmış olan karakter, Almanya'ya işçi olarak geldikten sonra sınıf bilincine kavuşmuştur. Thyssen firmasına karşı yapılan eylemler ve grevlerde önemli roller oynar. Bundan dolayı Thyssen firmasıyla iş birliği yapan dincilerle çatışır.

Anlatıda yer alan diğer karakterlerin isimleri şunlardır: Yerköylü Mustafa, İbrahim Hoca, Erdal, Fatih vd.

Temalar

Çatışma Özellikle Anadolu'nun çeşitli beldelerinden Almanya'nın sanayi şehirlerine işçi olarak göç etmiş olan Türkler, zaman içinde yaşadıkları bölgelerde söz sahibi haline gelmişlerdir. Kimileri mensubu bulunduğu toplumsal sınıfın çıkarlarını eylemci bir tavırla savunurken kimileri de inanç istismarı yaparak işverenlerin çıkarlarını korurlar. Anlatıdaki ana çatışma Mustafa'yla Aziz Hoca ikilisi arasında kurulmuştur. Almanya'ya göç ettikten sonra çeşitli nedenlerden aşırı dindarlaşmış olan

Mustafa, yaşadığı bir mahalleye cami yaptırabilmek için işverenlerle iş birliği yapıp kendi sınıfına ihanet ederken Almanya'ya geldikten sonra sınıf bilincine kavuşmuş olan Aziz Hoca'ysa, emekçilerin hakları ve özgürlüğü için mücadele eder.

YAKANTOP

Detaylı Olay Örgüsü

Türk Kızlarıyla Alman Kızlarının Yakar Top Oynamaları Anlatıcının öğrenim gördüğü okulda Türk ve Alman öğrenciler arasında önemli ayrımlar vardır. Anadolu'nun kırsal bölgelerinden gelmiş olan kız çocuklarının herhangi bir sporda kendilerini geliştirme imkanları olmamıştır. Almanlarsa doğdukları günden itibaren ailelerinin yönlendirmesiyle çeşitli sporlarla ilgilenirler. Aynı zamanda Türk kızları Almanlara göre daha kısa ve daha bodurlardır. Türk kızlarının fiziksel dezavantajları her müsabakada Almanların öne geçmesine sebep olmaktadır. Bundan dolayı hiçbir Almanlar Türklerin çoğunlukta olduğu takımda olmak istemezler.

Türk Kızlarının Alman Eğitim Sisteminde Ötekileştirilmeleri Sınıfın erkekleri Klaus Neuman'ın gözetmenliğinde basketbol oynamaya giderken, Heike Werner kızlara yakar top oynamaya karar verir. On sekiz kişilik kız sayısının ikiye bölünmesini ister. Almanlar on kişiyken Türkler sekiz kişidirler. Heike Werner'in zorlamasıyla Gudrun Türk takımına geçer. Türk kızları ellerinden geleni yapıp iyi mücadele etmiş olsalar da tecrübeli olan Almanlar maçı kazanırlar. Yenilen takımda olmaktan dolayı öğretmenini suçlayan Gudrun ağlamaya başlar. Heike Werner ağlayan Gudrun'un başını okşayarak onu teselli etmeye çalışır. Ona kazanan takıma verdiği notu vereceğini söyler. Fakat Türk kızları da çeşitli sebeplerden ağladıklarında hiçbir Alman öğretmen tarafından teselli edilmemişlerdir. Bunu düşünen Fatma'nın gözleri dolar. Heike Werner Fatma'ya neden ağladığını sorsa da Gudrun'a gösterdiği şefkati ona da göstermez.

Kişiler

Fatma Anlatının ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısıdır. Almanya'ya işçi olarak göç etmiş Türk bir ailenin kızıdır.

Gudrun Fatma'nın öğrenim gördüğü okuldaki Alman kız öğrencilerden biridir.

Klaus Neuman Spor öğretmenidir.

Heike Werner Spor öğretmenidir.

Temalar

Ötekileşme “*Yakantop* adlı hikâyede anlatıcı olayın da kahramanı olan Fatma'dır. Bu hikâyede Türk çocuklarının okullarda hor görülmesi ve dışlanması anlatılır: “Spor öğretmeni kız çocuklarına yakan top oynatır. Türk kızlarının takımını 8 kişiyle, karşı takımı ise 10 kişiyle kurar. Türk takımına kimse geçmek istemez. Türk takımı yenilir. Alman Gudrun yenilgiden dolayı ağlar. Öğretmen kızı teselli etmeye çalışır. Fatma bu ilginin kendilerine gösterilmediğini söyler. Fatma da bu çifte standart uygulamadan dolayı ağlar. Çünkü öğretmenleri kendilerine bu yakın ilgiyi göstermemektedir” (Yanardağ 2005, 214).

HATİCE'NİN MAHKEMESİ

Detaylı Olay Örgüsü

Hatice'nin Eğitim Almasındaki Çeşitli Engeller Burdur'un Kozağaç köyünden Almanya'ya göç etmiş olan Hamit işçidir. Ailesiyle birlikte Almanya'da yaşamaktadır. Hamit'in kızı Hatice öğrenim gördüğü *Gesamtrhochschulenin* en başarılı öğrencisidir. Johannes, Rosimarie ve Matthias onu *Gymnasiuma* hazırlamak istemektedirler. Fakat Hamit Almanya'ya gelmeden önce kız çocuklarının okumasına hep karşı çıkmıştır. Almanya'ya geldikten sonra da Alman devleti zorunlu kıldığı için kızını okula göndermiştir. Zira o dönemlerde Almanya'da oturma ve çalışma izni almak isteyen Türk erkekler, babaları ve anneleri Almanya'da işçi olan kızları kaçırmaktadırlar. Bundan dolayı Alman polisiyle

Türkler arasında ciddi anlaşmazlıklar yaşanır. Hamit de eşiyile onu kaçıarak evlenmiştir. Bir gece harıma giren eşini kardeşi Ramazan ve eniştesi Şakir'in yardımıyla kaçırmıştır. Hamit Hatice'nin kaçırlmasından endişelendiği için okula gitmesini istemez.

Hatice'nin Gymnasiuma Giriş Yolculuğu Fakat okul yönetimiyle görüşmeye ve Hatice'nin durumunu onlardan öğrenmeye karar veren Hamit, Okul Yöneticisi Kröller'le görüşür. Yabancılara karşı düşmanca tavırlar sergileyen Kröller Hatice'nin Gymnasiuma gidemeyeceğini söyler. Fakat Hatice'nin derslerinde çok başarılı olduğunu bilen ve bazı öğretmenlerden de Hatice'nin çok zeki bir öğrenci olduğunu duyan Hamit haksızlığa uğradıklarına kanaat getirerek okula dava açmaya karar verir. Hans Eschwig adlı avukatla anlaşır. Avukat Danıştay'da okul aleyhine dava açar. Bunun üzerine okul yönetimi Hatice'yle ilgili alınmış olan kararı yeniden görüşeceklerini söylerler. Bütün Türk dostlarına Almanları dava ettiğini söylemiş ve bu yüzden dostları tarafından alay konusu edilmiş olan Hamit davanın devam etmesini ister. Fakat okul yönetiminin Hatice'yle ilgili aldığı kararı değiştirmesi üzerine dava açılmaz. Gymnasiuma başlayan Hatice iki yıl üst üste okul birincisi olur.

Kişiler

Hatice Öğrenim gördüğü ortaokulda en başarılı öğrenci olan başkarakter Gymnasiuma girebilmek için mücadele verir.

Kröller Hatice'nin öğrenim gördüğü ortaokulun yöneticilerinden biridir.

Hamit Hatice'nin Almanya'da işçi olan babasıdır.

Şakir Hamit'in eniştesidir.

Ramazan Hamit'in kardeşidir.

İsmet Hatice'nin ağabeyidir.

Hans Eschwig Hatice'yle Hamit'in avukatıdır.

Anlatıda yer alan diğer anlatı kişilerinin isimleri şunlardır: Johannes, Rosimarie, Matthias vd.

Temalar

Ötekileştirme *Hatice'nin Mahkemesi* adlı kısa öyküde, Almanya'ya işçi olarak göç etmiş olan Türk bir ailenin kızlarından biri olan Hatice, okulda çok başarılı bir öğrenci olmasına rağmen yöneticilerin ayrımcılığı yüzünden Gymnasiuma gidememeye karşı karşıya kalır. Bunun üzerine Hatice'nin babası Hamit okula dava açar. Türk ailenin adli yollardan hakkını aradığını gören okul yönetimi Hatice'yle ilgili vermiş olduğu kararı değiştirir. Ulusal kimliklerinden dolayı ötekileştirilen Türklerin maruz kaldıkları ayrımcılığın eğitim alanındaki yansımalarından birine değinilir.

KAÇTIM NE YAPAYIM?

Detaylı Olay Örgüsü

Ailenin Almanya'ya Yerleşme Süreci Yıllar önce Acıpayam yakınlarındaki bir köyden Almanya'ya göç etmiş olan baba, Almanya'da bir düzen kurduktan sonra ailesini de yanına aldırıştır. Uzun yıllar kızı Nurten Almanya'ya, babasının yanına, gitmenin hayalini kurmuştur. Zira köyde çok yokluk çekilmiş ve anneleri tarafından sürekli dövülmüşler. Ailenin Almanya'ya gitmesiyle birlikte Nurten okula başlamıştır. Baba bira fabrikasında, anneyse Bucsch'ta akar bantta çalışmaya başlar. Asıl amaçları Acıpayam'da bir mağaza açabilecek kadar sermaye biriktirdikten sonra geri dönmektir. Fakat Almanya'daki yaşam onları maddi olarak oraya bağlamıştır. Bundan dolayı aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen geri dönememişlerdir.

Nurten'in Babası Tarafından Baskı Altına Alınması Kızının yabancı erkeklerle birlikte olmasından çok korkan baba Nurten'i sürekli gözetim ve baskı altında tutmuştur. Onun okuldan çıkar çıkmaz eve gelmesini emreder ve on dakika bile geç kalınmış olması durumunda Nurten babası tarafından

dövülür. Bundan dolayı Nurten sınıftaki erkeklere karşı daima mesafeli davranır. Kimseyle konuşmaz ve hiçbir eğlenceye katılmaz. Bütün sessizliği ve eylemsizliğine rağmen kendisine ilgi gösteren Manfred ve Wolfrang Müller'e ilgi göstermez. Fakat kızına ilgi duyulduğunu öğrenen baba onu döver ve Türkiye'ye geri gönderip Denizli'de eğitim alan Komando Kasım'la evlendireceğini söyler. Ardından Nurten'e Alberto adındaki İtalyan bir genç ilgi gösterir. Duygularına daha fazla engel olmak istemeyen Nurten onun ilgisine karşılık verir. On sekiz yaşına geldikten sonra söylediği bir yalanla babasına kendisi için ayrı pasaport çıkarttıran Nurten Alberto'yla Sicilya'ya kaçmaya karar verir. Nurten ailesine bir mektup bırakarak evden ayrılır. Acı dolu anılar biriktirdiği eve defalarca uzun uzun bakar.

Kişiler

<i>Nurten</i>	Türkiye'den Almanya'ya işçi olarak göç etmiş bir babanın kızıdır. Ortaokul öğrencisidir.
<i>Baba</i>	Nurten'in babası bira fabrikasında akan bantta çalışmaktadır.
<i>Alberto</i>	Nurten'in birlikte İtalya'ya kaçtığı sevgilisidir.
<i>Anne</i>	Nurten'in annesi Bucsch'ta akan bantta çalışmaktadır.
<i>Manfred</i>	Nurten'den hoşlanan ilk gençtir.
<i>Frau Horbach</i>	Nurten'in cinsellik eğitimi dersi veren öğretmenidir.
<i>Kasım</i>	Denizli'deki komando eğitim birliğinde eğitim alan ve baba tarafından Nurten'le evlendirilmek istenen kişidir.

Anlatıda yer alan diğer kişilerin isimleri şunlardır: Wolfrang Müller vd.

Temalar

Ataerkillik Acıpayam'a yakın bir köyden Almanya'ya işçi olarak göç etmiş bir ailenin öyküsünün anlatıldığı *Kaçtım Ne Yapayım?*'de Nurten'in babası tarafından neden ve nasıl baskı altına alındığı anlatılır. Başlangıçta belirli bir sermaye biriktirip kasabada mağaza açmak umuduyla Almanya'ya göç etmiş olan aile orada kalıcı olmuştur. Babanın en büyük korkusu kızı Nurten'in yabancı erkeklerle birlikte olmasıdır. Bundan dolayı onu sürekli gözetim altında tutar, hayatını kısıtlar ve dayakla terbiye eder. Baba baskısına daha fazla dayanamayan Nurten on sekiz yaşına geldiğinde sevgilisiyle birlikte Sicilya'ya kaçar.

BABAMIN İŞİ

Detaylı Olay Örgüsü

Gülten'in Kültür Gezisine Gitmesi Duisburg'da yaşayan bir Türk ailenin kızı olan Gülten, okul tarafından düzenlenen bir kültür gezisine katılmak istemektedir. Frau Remacher öğrencilerini Römisch-Germanisches-Museum'a götürmek istemektedir. Gezinin bütün masrafları okul tarafından karşılanacak olsa da Gülten'in harçlığa ihtiyacı vardır. Annenin ısrarı üzerine baba yirmi mark isteyen kızına otuz mark verir. Baba kızının iyi bir eğitim almasından yanadır. Fakat dedikodu yapan Türk tanıdıklarından zaman zaman çekinmektedir. Thyssen fabrikasında çalışan Kâmil Gülten'le aynı trene biner. Kâmil Gülten'e; Thyssen fabrikasındaki fırınların sıcaklığıyla nasıl baş ettiklerinden, vardiya sisteminden ve çalışma arkadaşlarından bahseder.

Gülten'in Babasının Çöpçü Olduğunu Öğrenmesi Gülten, kültür gezisi için buluşulacak olan durağa varır. Gülten'in sınıf ve okul arkadaşları da yavaş yavaş trenin kalkacağı durağa gelmeye başlarlar. İki temizlik işçisinin istasyonda çalıştığını gören Gülten, birine Kâmil diye seslendiğini duyar. Seslenen tarafa bakan Gülten babasını yerleri temizlerken görür. Babasının belediyede çöpçülük yaptığını gören Gülten şaşkına döner. Babası tarafından görülmek istemediği için arkadaşlarının arasına karışır ve saklanır. Babanın kıyafetleri ve dış görünüşü Gülten'e oldukça farklı görünür. Gezinin ardından babasına neden çöpçü olarak çalıştığını söylemediğini sormayı düşünür. Fakat

alacağı cevabı bilmektedir. Fabrikalara bilgisayarların girmesiyle birlikte birçok işçi işten çıkarılmıştır ve Türkler işten çıkarılan ilk işçiler olmuşlardır.

Kişiler

Gülten Anlatının başkarakteri Almanya'da öğrencidir.

Kâmil Gülten'in babasıdır. Ailesine Thyssen firmasında çalıştığını söylese de aslında belediyede çöpçülük yapmaktadır.

Frau Remacher Gülten'in öğretmenidir.

Silvia Gülten'in sınıf arkadaşıdır.

Gisele Gülten'in sıra arkadaşıdır.

Temalar

Bilim-Teknoloji Babamın İşi adlı öyküde, babasının Thyssen firmasında işçi olduğunu sanan Gülten'in gerçekleri öğrenmesi işlenmektedir. Zaman ilerledikçe makinelerin gelişmesi, birçok işlevi yerine getirebilmeleri ve bilgisayarların üretimde rol oynamaya başlamasıyla birlikte Almanya'da birçok işçi işini kaybetmeye başlamıştır. Bunların başında da Türkler gelir. Thyssen firmasındaki işini kaybettikten sonra belediye bağlı bir çöpçü olmuş olan baba, uzun süre ailesine bu durumdan bahsedememiştir.

KAPIMIZDA POLİS

Detaylı Olay Örgüsü

Abdül'ün Ayrımcı Almanlarla Tartışması İç Anadolu'daki illerden birinden ailesiyle birlikte Almanya'ya göç etmiş olan Abdül İnce, bir kâğıt fabrikasında akan bantta çalışmaktadır. Genellikle yorgunluktan dolayı eve sinirli bir halde geldiği için eşi Kezban ve kızı Ayşegül onu çok yumuşak tavırlarla karşılamaya çalışırlar. Abdül'ün eve gelmesine yakın bir vakitte kahve hazırlanır. Eve vardığında Kezban'la birlikte karşılıklı kahve içmeye başlayan Abdül, işyerinde yaşananları anlatır. Almanya'ya ilk geldiklerinde çiçeklerle karşılanmış olan yabancı işçiler artık bazı Almanlar tarafından istenmemektedirler. İşyerinin bazı yerlerine Almanlar tarafından "Auslander Raus" yazılmış ve Abdül bazı ayrımcı Almanlarla tartışmıştır. Fakat Alman meslektaşlarından olan Ludwig Abdül'e işçi sınıfını bölmek istediklerini ve faşistlere kulak asması gerektiğini söylemiştir.

İnce Ailesine Alt Komşu Tarafından Komplo Kurulması Bir süre sonra kapıda polisler belirir. Polis memurları aileye Herr Eiermann'ın oğlu Albert'in Ulaş tarafından dövüldüğünün iddia edildiğini söylerler. Albert'in her yanı kan ve yara bere içindedir. Kanalin kıyısında arkadaşlarıyla birlikte kumdan kale yapan Ulaş'ın yanına gidilir. Polis memurları Ulaş'ı gördüklerinde Herr Eiermann tarafından kandırıldıklarını anlarlar. İnce ailesinin alt katında oturan Herr Eiermann, aileyi apartmandan attırmak için böyle bir yalana başvurmuştur. Yaklaşık üç hafta sonra Herr Eiermann Grillo Sokağı'ndan taşınır. Abdül boşalan daireye Ortahüyükü Niyazi'nin taşınmasına aracı olur. Böylece apartmanda yaşayan Türk ve Alman sayısı eşitlenmiş olur.

Kişiler

Abdül İnce Anlatının başkarakterlerinden biri olan ailenin babası Abdül, kâğıt fabrikasında akan bantta çalışmaktadır.

Ayşe Sultan İnce Anlatının ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcısıdır.

Ulaş İnce ailesinin en küçük oğludur.

Ludwig Abdül'ün sınıf bilincine sahip Alman iş arkadaşlarından biridir.

Fatma Sultan İnce İnce ailesinin kızlarından biridir.

Kezban İnce Abdül'ün eşidir.

Herr Eiermann İnce ailesinin alt kat komşusudur. Almandır.

Anlatıda yer alan diğer anlatı kişilerinin isimleri şunlardır: Niyazi, Albert vd.

Temalar

Ötekileştirme *Kapımızda Polis* adlı öyküde, Almanya'ya ilk gelişlerinde çiçeklerle karşılanmış olan yabancı işçilerin, zaman içinde kendilerine duyulan ihtiyacın azaldığını düşünen Almanların onları nasıl ötekileştirdiği işlenir. Abdül İnce çalıştığı kâğıt fabrikasında bazı Alman iş arkadaşları tarafından ayrımcılığa maruz kalır. Aynı zamanda alt katta oturan Alman komşusu tarafından Ulaş üzerinden bir komplo kurularak apartmandan attırılmaya çalışılır. Bu tarz olaylar nedeniyle iki taraf da tutuculaşmaya başlar.

ÖYKÜ BİRİNCİSİ

Detaylı Olay Örgüsü

Galip'in Gelecek Hayalleri Yeterince Almanca bilmediği için okulda işlenen derslerden hiçbir şey anlamayan ve derslerden sıkılan Galip, fırsat buldukça okuldan kaçıp ormana saklanır. Oldukça sık ağaçların olduğu ormanlardan birine kanalizasyon akıtıldığı için hiç kimse oraya gelmemektedir. Bundan dolayı Galip bu ormana saklanıp dinlenir. Alman hükümetinin izin vermesi durumunda derhal okulu bırakıp Aydın'ı Ethem gibi sebzeçilik yapacağını söyler. Zira bir İtalyan'ın yanında işe başlamış olan Ethem kısa sürede kendi aracına sahip olmuştur. Bisikletinin patlak lastiği, bozuk zili ve diğer sorunları Galip'in canını sıkır. Bisikletini bir an önce yaptırmak ve diğer çocuklara uyum sağlamak ister.

Galip'in Wolf'tan Bisiklet Parçalarını Satın Almak İstemesi Ormandan geçen bir çocuğun bisikletinin güzelliğini fark eden Galip onu durdurur. Galip Wolf'un bisikletinin parçalarını satın almak ister. Fakat Wolf Galip'e hiçbir şey satmak istemez ve yola devam etmek ister. Galip Wolf'un bisikletinden tutarak onun gitmesine engel olur ve parçaların kendisine satılmasında ısrar eder. Ne yaparsa yapsın Wolf'un bisiklet parçalarını satın alamayacağını anlayan Galip bisikleti bırakır. Galip arasını biraz açtıktan sonra Wolf arkasına dönüp ona hakaret eder ve ağlamaya başlar. Uğradığı hakaret karşısında Galip de ağlar. Okulca Şehir Kültür Müdürlüğü'nün düzenlediği bir edebiyat yarışmasına gidilir ve öykü kategorisinde Wolf Thürmer'in birinci olduğu ve öyküsünde ormanda Galip'le yaşadıklarından bahsettiği görülür. Wolf ormanda bir yabancı tarafından durdurulduğunu ve korku dolu anlar yaşadığını anlatır. Almanlar geleceğin edebiyatçısı olarak gördükleri Wolf'u alkışlarken yabancılar çekimser davranırlar. Galip ise Wolf'u ve onun gibileri hayatı boyunca alkışlamayacağına söz verir.

Kişiler

Galip Karaburun'dan Almanya'ya işçi olarak göç etmiş bir ailenin oğlu olan başkarakter, ayrımcılığa maruz kaldığı için okulu bırakıp ticarete atılmak ister.

Wolf Thürmer Güzel bir bisikleti olan ve öykü yarışmasını kazanan Alman öğrencidir.

Ethem Aydın'dan Almanya'ya göç etmiş olan anlatı kişisi, sebzeçilik yapmaktadır. Galip ona özenir.

Temalar

Yalan "*Barış Çöreği* adlı hikâye kitabında yer alan *Öykü Birincisi* adlı hikâyenin baş kahramanı Galip adında bir gençtir. Galip okuldan kaçıp, bir ormanlık bölgeye gider. Galip okumak istemiyordu. Daha çok ticaret ile uğraşmayı düşünüyordu. Ormanlık bölgede Wolf ile karşılaşır. Galip onun bisikletinin bazı parçalarını zorla almak ister. Alman çocuğu ağlatır. Wolf Galip'le aralarında

geçenleri bir hikâye şeklinde yazarak Edebiyat Yarışmasına katılır. Yarışmada birinci gelir. Galip bunu duyar ve çok şaşırır” (Yanardağ 2005, 203). Wolf’un kaleme almış olduğu öykü, Almanya’daki yabancı düşmanlığının her yaşa kadar indiğini göstermektedir.

ALTIN BEŞİK

Detaylı Olay Örgüsü

Emine’nin Kürtaj Duruşmasını İzlemesi Aile üyeleri Kamen’de düzenlenecek olan kermese gitmeye hazırlanırken Emine, gece 23:15’le 00:00 arasında Bremen televizyonunda yayınlanacak programı izlemek istemektedir. Zira programa çıkacak olan çift ve doktor günlerce Almanya’da tartışma konusu olmuş ve Emine’nin okuduğu okulda da Frau Eck tarafından bu konu öğrencilere tartışılmıştır. Anneye baba yunusları ve havai fişek gösterisini izlemeyi çok sevdiği için kermese gitmeye karar verirler. Emine’ye programı izlemeye karar verir. Daha fazla çocuk sahibi olmak istemeyen evli bir çiftte kadının gebe kalmasıyla çocuğu aldirmaya karar verir. Dr. Hans Immer çocuğu döl yatağından tamamen kazımış olsa da aylar sonra kadının gebeliğinin devam ettiği anlaşılır.

Duruşmada Bebeğin Savunulmasına Emine’nin Sevinmesi Programda kimin haklı olduğu ve ne karar verileceği tartışılacaktır. Albrecht-Heidi adlı iki sevgili Eminelerin evinin boş olmasını fırsata çevirerek program vaktinde Emine’nin odasını kullanırlar. Karamanlı üst kat komşusu Nuray da eve gelir. Programda yapılan duruşmanın sonunda hastanenin dünyaya gelen Klaus adlı bebeğe on sekiz yaşına gelene kadar ödeme yapmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine Emine bütün engellere ve zorluklara rağmen dünyaya sağlıklı bir şekilde gelmeyi başarmış olan Klaus bebeğe övgüler düzer. Onun gelecekte önemli biri olacağını düşünür ve ona altın bir beşik hediye etmeyi planlar. Fakat onun sevinç çığlıklarına hiç kimse kulak asmaz.

Kişiler

Emine Anlatının başkarakteri ve anlatıcısıdır.

Dr. Hans Immer Kadın doğum uzmanıdır.

Frau Eck Emine’nin öğretmenidir.

Nuray Eminelerin Karamanlı komşusudur.

Klaus Bütün engellere ve zorluklara rağmen dünyaya gelen bebektir.

Anlatıda yer alan diğer anlatı kişilerinin isimleri şunlardır: Albrecht, Heidi vd.

Temalar

Umut “Yapılan kürtajın başarısızlıkla sonuçlanması, hastane yönetimine açılan dava *Altın Beşik* isimli hikâyede işlenmiştir. Emine evde yalnız kalınca televizyonda bir program izler. Altıncı çocuğunu istemeyen bir aile kürtaj için hastaneye baş vurur. Kürtaj başarısızlıkla sonuçlanır. Aile mahkemeye verir, tazminat davası açar. Suç doktorlar da mı yoksa aile de mi?. Emine kürtaja karşıdır. Çocuğa altın beşik hediye edilmesini düşünür” (Yanardağ 2005, 158-159).

ANALAR ANITI

Detaylı Olay Örgüsü

Çiftin Gebelik Önlemleri Almaları Sekiz yaşındayken ailesiyle birlikte Hollanda’ya göç etmiş olan Hacer, anlatının geçtiği şimdiki zamanda on üç yaşındadır. Annesinin Hollanda’ya gitmesinden iki yıl sonra kendisi ve iki kardeşi de Evciler’den Maasluis’e yerleşmiştir. Anne çiçek serasında çalışırken baba limanda kaynakçılık yapmaktadır. Eğitimine Hollanda’da devam eden Hacer lise eğitimi alamayacağını bildiği için berberlik kursuna gidip kadın berberi olmayı istemektedir. Üç çocuğu olan anneyle baba daha fazla çocuk sahibi olmamak için önlemler almaktadırlar.

Bir Bebeğin Dünyaya Gelmesi ve Kardeşlerinin Doğum Koşulları Bir gün evdeki televizyondan doğum ve çocuk bakımıyla ilgili programlar izlediğini ve bu konuda okumalar yapıldığını fark eden Hacer, yeni bir kardeşinin olacağını anlar. Hacer ebeveynlerine kardeşini dünyaya getirmelerini ve onu aldirmamalarını söyler. Bir süre sonra Ziya adı verilen bebek tam donanımlı bir hastanede dünyaya gelir. Anneyle babanın izinli olduğu günlerde bebeğe Hemşire Else bakar. Hastane masrafları sigorta tarafından ödenir. Ziya'nın oldukça iyi koşullarda doğması ve bakımının yapılması anneye Evciler köyünde çok zor koşullarda yaptığı doğumları hatırlatır. Hacer, Gülten ve Saim'in doğumları oldukça zor koşullarda ve elverişsiz ortamlarda olmuştur. Bunun üzerine Hacer, Anadolu'nun kırsalında zor koşullar altında doğum yapmış olan anneler için Anadolu'ya anıt dikilmesini arzular.

Kişiler

Hacer Anlatının başkarakteri ve anlatıcısı olan Hacer, ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcı konumundadır. Üç çocuklu bir ailenin kızlarından biridir. Berber olmak istemektedir.

Anne Hollanda'daki bir çiçek serasında çalışmaktadır.

Baba Hollanda'daki bir limanda kaynakçıdır.

Gülten Hacer'in kız kardeşidir.

Saim Hacer'in erkek kardeşidir.

Else Hemşiredir.

Firdes Ailenin komşusudur.

Ziya Aileye yeni katılan bebektir.

Temalar

Umursama Üç çocuğun ardından daha fazla çocuk sahibi olmak istemeyen çift, gebeliğe engel olacak önlemler almaya başlarlar. Fakat annenin gebe kalması üzerine Hacer, ebeveynlerinden bebeği dünyaya getirmelerini ister. Hollanda'da doğan bebek tam teşekküllü bir hastanede hemşirelerin ve doktorların gözetimi altında doğar. Ziya bebeğin doğarken sahip olduğu iyi koşullar anneye, çok zor durumlarda dünyaya getirdiği diğer üç çocuğunun doğumunu hatırlatır. Hacer, Anadolu'da zorluklar içinde doğum yapmış anneleri onurlandırmak için Anadolu'da göğe kadar uzanan bir anıt dikilmesini arzular.

DİŞ FIRÇASI

Detaylı Olay Örgüsü

İsveçlilerle Türklerin Birbirlerinden Uzak Durmaları Adnan, henüz birkaç aylıkken ailesi tarafından İsveç'e getirilmiştir. İsveç'te okuduğu ve büyüdüğü için İsveççesi çok iyi seviyededir. Fakat bu durumun aksine Türkçesiyse zaman içinde oldukça zayıflamıştır. Annesi bir okulda temizlikçidir. Babaysa lokantada çalışmaktadır. Ağabeylerinden biri olan Safa, İsveçli bir kızla evlenmek istemişse de aile ve mahalle baskısı nedeniyle Türk bir kadınla evlenip ayrı bir eve çıkmıştır. Mehmet ise İsveçli sevgilisini dövdüğü için polis tarafından aranmaktadır. Bundan dolayı o başka bir şehre kaçmıştır. İki kültür arasında ciddi farklar vardır. Birbirlerine yaklaşımdan korkan Türkler ve İsveçliler olduğu gibi birbirleriyle yakınlaşma taraftarı olanlar da vardır. Yaşı ilerledikçe kızlarla arkadaşlık kurmak istemeye başlayan Adnan, İsveçli kızlardan çok hoşlanır. Babası onun İsveçli kızlarla yakınlaşmasını desteklerken annesi onun Türklerle birlikte olmasını ister.

İsveçlilerle Türklerin Birbirlerini Anlamaya Başlamaları Dost bir aile olan Erikssonlar Adnan'ın Helen'le zaman geçirmesinden oldukça memnundurlar. Hatta aile Adnan'ı evlat edinmek bile istemiştir. Aynı zamanda Kristina'yla da zaman geçirmekten hoşlanan Adnan, babasının desteğini almasıyla hafta sonları Erikssonların evinde kalıp Helen'le vakit geçirir. Hafta içlerindeyse Kristina'yla görüşür. Eriksson ailesinin fertleri birlikte vakit geçirmeyi çok severler. Ailecek vakit geçirmek ve etkinlikler

yapmak onlar için çok önemlidir. Helen hafta sonları at sürücülüğü kursu alır. Kursun ardından Adnan'la Helen birlikte ders çalışırlar. Adnan Güstav'dan ağız temizliğinin ne kadar önemli olduğunu ve öpüşen insanların ağız temizlerine daha fazla özen göstermeleri gerektiğini öğrenir. Adnan bunu babasına, Kristina'ya ve bütün sevdiklerine anlatır. Böylece iki farklı kültür birbiriyle etkileşime geçmiş olur.

Kişiler

<i>Adnan</i>	Ailenin en küçük oğullarından biri olan Adnan, anlatıcı ve başkarakterdir.
<i>Helen Eriksson</i>	Erikssonların küçük kızıdır.
<i>Safa</i>	Adnan'ın ağabeylerinden biridir.
<i>Mehmet</i>	Adnan'ın ağabeylerinden biridir.
<i>Anne</i>	Okulda temizlikçidir.
<i>Baba</i>	Lokantada çalışmaktadır.
<i>Güstav Eriksson</i>	Helen'in babasıdır. Mühendistir. Lema'yla evlidir.
<i>Lema Eriksson</i>	Helen'in annesidir. Güstav'la evlidir.
<i>Kristina</i>	Adnan'ın yakın arkadaşlarından biridir.

Temalar

Dostluk *Diş Fırçası* adlı kısa öyküde, İsveç'e ilk göç ettiklerinde Türklerin İsveçlilerle ve İsveçlilerin Türklerle yaşadıkları sorunlara değinilir. Adnan'ın ağabeylerinden biri aile ve mahalle baskısı nedeniyle sevdiği İsveçli evlenememiştir. Mehmet'se kültür çatışmasından dolayı İsveçli sevgilisine vurmuştur. Türklerle İsveçliler ilk zamanlarda birbirlerinden uzak dururlar. Fakat zaman ilerledikçe iki kültür birbirini anlamaya ve birbirlerinden bir şeyler öğrenmeye başlarlar. Adnan'la Eriksson ailesi arasındaki ilişki iki ulusun zaman içinde birbiriyle nasıl anlatır.

BABA OĞUL

Detaylı Olay Örgüsü

Kerem'in Ergenliğe Girmesi Altı yaşındayken ailesiyle birlikte Almanya'ya gelmiş olan Kerem on üç yaşındadır. Derslerinde başarılı olamadığı için *Hauptschule*ye gidebileceğini düşünmemektedir. Yedi kardeşli bir aileye mensup olan Kerem, kendisinden büyük olanların evden ayrılmalarıyla evin en büyük çocuğu olmuştur. Köln'deki bir festivale katılırken, kendi resmini üzerine bastırıldığı tişörtü giymiştir. Fiziksel olarak kendini tanımaya ve kızlara karşı ilgi duymaya başladığı ergenlik dönemine girmiş olan Kerem'e hem baba hem de ağabeyleri kızlarla vakit geçirmeye başlaması gerektiği söylenir. Yabancıların Türklerden korktuğunu düşünen Kerem, ne olursa olsun kendini ve karşı cinsi tanıması gerektiğinin farkındadır. Baba oğluna konuşmalarında cinsellikle ilgili şeyler ima ettiğinde bıyıklarını burar. Onun bu davranışı Kerem'in iğrenmesine neden olur. Zira anne eşi tarafından başka kadınlarla aldatıldığını düşünmektedir.

Kerem'in Cinselliğin Kötü Tarafıyla Tanışması Bazı arkadaşlarıyla birlikte müstehcen filmlerin gösterildiği bir sinemaya giren Kerem, ilk defa çıplak kadın vücudunu ve iki karşı cinsin seviştiğini görür. Fakat izledikleri filmde hafif tiksinti duyan arkadaşlar sinema salonundan ayrılırlar. Kerem, babasının sinemadan çıktığını ve arabasıyla uzaklaştığını görür. Ardından arkadaşlar geneleve gitmeye karar verirler. Genelevin kapısının önünde Kerem'in babasının arabası durmaktadır. Geneleve girmekten vazgeçen Kerem arabanın tekerlerinin havasını indirdikten sonra eve döner. Geç saatlerde eve gelen baba, Cami Yaptırma Derneği'ndeki toplantının uzadığını ve araba tekerlerinin havasının solcular tarafından indirildiği bahanesini uydurur. Yıllar sonra *Hauptschule*ye başlayan Kerem'in tişörtünün üzerinde sarışın bir kızın resmi görünür. Sarışın kız onun sevgilisidir.

Kişiler

<i>Kerem Özkonak</i> On üç yaşındadır.	Anlatının başkarakteri ve anlatıcısıdır. Ben-öyküsel ve dış-öyküsel anlatıcıdır.
<i>Baba</i>	Almanya'da işçi olan baba, Cami Yaptırma Derneği'ne üyedir.
<i>Azime Özkonak</i>	Kerem Özkonak'ın annesidir.
<i>Klaus</i>	Kerem'in Alman arkadaşlarından biridir.
<i>Semih</i>	Kerem'in Türk arkadaşlarından biridir.
<i>Giovanni</i>	Kerem'in İtalyan arkadaşısıdır.

Temalar

Cinsellik Ergenliğe girmesiyle birlikte kendi doğasını ve cinselliği keşfetmeye başlayan on üç yaşındaki Adnan'ın öyküsü *Baba Oğul*'da anlatılır. Almanya'da işçi olan baba Cami Yaptırma Derneği'ne üyedir. Kerem, babasının müstehcen filmler izlediğine ve genelev hayat kadınlarıyla birlikte olduğuna şahit olur. Aynı zamanda Kerem'in babası eşi Azime'ye de oldukça kötü davranmaktadır. İlerleyen yıllarda *Hauptschule*ye başlayan Kerem, kadın-erkek ilişkilerinde kendisine babasından tamamen farklı bir yol çizer. O sevdiği kadının resmini tişörtüne bastırır ve bundan çok mutlu olur.

SÜTÇÜ KÖŞEYİ DÖNDÜ MÜ?

Detaylı Olay Örgüsü

Metal İşçilerinin Grevi Almanya genelinde metal işçileri greve başlamış ve birbirinden farklı milletlerden olan işçiler greve aylarca destek vermişlerdir. Mannesman'ın girişlerinden birinde yapılan greve ülkenin her yanından katılım olur. Çetin'in ebeveynleri ve akrabaları da grevedir. Fırınlara tamamen kapatılması milli servet büyük zarar vereceği %25 oranında soğutulmuş ve işçiler iş bırakmışlardır. Fakat Alman sendikaları işverenler tarafından verilen küçük imtiyazlara kanaat etmiş ve Alman işçiler işbaşı yapmaya başlamışlardır. Çetin gibi öğrenciler de grevler sırasında öğretmenler tarafından koro haline getirilip şarkılar söylemişlerdir.

Ziya'nın Krizi Fırsata Çevirmeye Çalışması Çetin'in babası, Ziya Önalın'ın grevlere neden katılmadığını merak ettiği için onun evine gider. Bahçeli bir eve sahip olan Ziya, bahçenin bir bölümüne ahır yaptırmış ve bir inekten sağdığı sütü satmaya başlamıştır. Eşi Zekiye de bahçede havuç, turp gibi sebzeler yetiştirmektedir. Grev dönemi boyunca satın aldığı inekten sağdığı sütleri Almanlara satmaya başlamış olan Ziya, yakın zamanda önemli miktarda bir sermaye elde ederek zengin olmayı hayal eder. Fabrikadaki işine devam ederken ticaret alanında da girişimlerini artırır. Almanları müşteri olarak çekebilmek için müşteri ihtiyaçlarını gözlemler ve onları karşılamaya çalışır. Baba Çetin'e, dünya üzerinde tek bir inekle kimsenin zengin olamayacağını ve bunun bir örneğinin gösterilmesi halinde fikrini tamamen değiştireceğini söyler.

Kişiler

Çetin (Açık/Mantıklı) Almanya'daki bir ortaokulda okuyan Çetin, Türkiye'den göç etmiş bir işçi ailesinin çocuğudur. İşçilerin arasında büyüyen Çetin onların davranışlarını, düşüncelerini ve tavırlarını yakından gözlemler. Anlatı boyunca oldukça edilgen bir durumda görünen ve olayları yalnızca gözlemleyen Çetin, ben-öyküsel ve dış-öyküsel bir anlatıcıdır.

Eleştirel Grev sırasında fazla para harcamamak için fırınlar tamamen söndürülmez. Fırınlara kısmen söndürmek tamamen söndürmekten daha karlı bir işlemdir: "Temelli düşürülürse, temizlenmesi, yeniden ısıtılması zaman alır, hem de çoğa mal olur, beylerin 'ulusal servet'i zarara uğrar..." dediler" (Baykurt 2020, 139).

İlgili Bir anlatıcı olarak çevresinde olup bitenleri yakından gözlemler: “Mainz’den, Mannheim’den hemşeriler geldi... Köylümüz, komşumuz, hem de öz akrabamız Ziya Önalın, bu kadar yakınımızda, Rheinhausen’da olduğu halde, görünmedi. Desteklemedi, kutlamadı, grevcileri. Ziya eniştenin, karısı Zekiye teyzem sesleri, solukları duyulmadı” (Baykurt 2020, 139).

Etkin “Derlerden başımıza aldıkça biz okul çocukları, grev yerinin yakınına gidip alkış tuttuk. Öğretmenimiz Achim Girgensohn’la birlikte Thyssen’a Krupp’ta, Kupferhütte’de koro şarkılar söyledik” (Baykurt 2020, 140).

Üzgün “Onca zorluklarla, umutlarla kotarılıp, üç aya yakın sürdürülen grev, pek doyurucu sonuçlar vermeden, bir bakımdan Alman sendika yöneticilerinin uyuşmacılığı yüzünden, sadece bir iki küçük ödün koparılarak bitti” (Baykurt 2020, 140).

Açık Gelişime açık bir karakteri vardır: “Çetin! Gözümün gönlümün yıldızı oğlum! Dünyada inekten köşeyi dönmüş, dönebilmiş, hem de şimdiki zamanda tek başına kurtulabilmiş bir tek adam var mı acaba?” (Baykurt 2020, 145).

Ziya Önalın Çetin’in eniştesi olan Ziya işçidir. Aynı zamanda satın aldığı inekten süt sağarak ticarete atılır.

Zekiye Çetin’in annesidir.

Baba Çetin’in babasıdır. Mannesman’da işçidir. Sınıf bilincine sahip işçileri temsil eder.

Mevlüt Dereköylü karakter Münih’te yaşamaktadır ve Çetin’in babasının dostudur.

Achim Girgensohn Öğretmendir.

Temalar

Açgözlülük *Sütçü Köşeyi Döndü Mü?* adlı öyküde işçiler, Mannesman’da aylarca süren bir greve başladıkları sırada Ziya Önalın’ın sütçülük yapmaya başlayarak ticarete başlaması anlatılır. Kendi sınıfına mensup olan işçi dostlarını yalnız bırakarak kriz dönemini sermaye biriktirmek için fırsata çevirmiş olan Ziya Önalın, kendi sınıfına yabancılaşmış olan işçiyi temsil eder. İşçilerin ve insanlığın sorunlarına toplumcu, bütüncül ve tutarlı bir gözle bakamaz. En ilkel insani davranışlardan ve güdülerden biri olan açgözlülüğe kapılır.

GİTMEZ OLAYDIM İZNE!

Detaylı Olay Örgüsü

Ailenin Memlekete Tatile Gitmesi On yedi yaşına erişmiş genç bir kız olan Emine; annesi, babası ve iki kardeşiyle birlikte Almanya’nın Bruckhausen beldesinde yaşamaktadır. Thyssen firmasında çalışan baba fabrika borularını ve fırını temizlemektedir. Babanın işi Almanya’daki en tehlikeli ve yıpratıcı işlerden biridir. Zira bir dakikadan fazla bir süre maruz kalmanın yasak olduğu sıcaklık seviyelerinde taş değiştirip temizlik yapmaktadır. *Gymnasiumu* kazanma şansı olmayan Emine en fazla *Hauptschulede* okuyup bir meslek veya sanat öğrenebileceğinin bilincindedir. Yıllar sonra aile ciddi bir hazırlık yaparak memleketleri olan Pöhrenk’e tatile gider. Zira ülkesini terk edip Almanya’ya gittiğinde aşığılanmış olan baba, kendisini aşığılayan hemşerilerine satın aldığı eşyalar ve hediyelerle gösteriş yapmak ister. İncinmiş olan gururunu bu şekilde tamir etmeye çalışsa da aldığı hediyeleri bankadan çektiği kredi sayesinde satın alır.

Emine’nin Türkiye’de Ötekileştirilmesi Ankara’daki köye gelen Emine ve amcasının kızı Necmiye, Türkçelerinin Almancalarından bile kötü olduğunu fark ederler. Zira Almanya’da Almanlar tarafından Almanca bilmemekle suçlanırken Türkiye’de de Türkçe bilmemekle suçlanırlar. Necmiye’yle birlikte Gürsel Mahallesi’ne gitmeye çalışan Emine, peşlerine takılan erkekleri fark eder ve bundan rahatsız olur. Emine’yle Necmiye kendi aralarında konuşurlarken iyi giyimli ve erkek görünümlü bir kadın onlara öfkeli bir şekilde nereli olduklarını sorar. Kızların Türk olduklarını söylemeleri üzerine onları Almanca konuştukları için azarlamaya başlar. Zira kadına göre kızlar Almanya’da da Türkçe

konuşmalılardır. Türkiye’de ötekileştirildiğini ve hor görüldüğünü fark eden Emine, ailesiyle birlikte memlekete tatil için geldiğine pişman olur.

Kişiler

Emine Anlatının başkarakteri olan Emine, aynı zamanda anlatıcıdır. Bruckhausen’da yaşamaktadır. Aslen Pöhrenklidir.

Baba Thyssen fabrikasında baca ve fırın temizleyicisidir.

Fuat Emine’nin amcasıdır. Tol köyündendir. Kapıcıdır.

Necmiye Emine’nin amcasının kızıdır.

Temalar

Ötekileşme “*Gitmez Olaydım İzne!*” adlı hikâyede Türkiye’ye izne gelen Emine’nin yaşadığı tatsız olaylar anlatılır: Emine’nin babası Thyssen denilen bir fabrikada ağır bir işte çalışmaktadır. Almanya uzaktan güzel bir ülke olarak bilinir. Türkler çok ağır işlerde çalışmakta ve insani muamele görmemektedirler. Emine köyüne izne gider. Biraz da Ankara’da amcası Fuatgil’de kalmak için onlara gider. Emine ile Necmiye Almanca konuşup, sohbet etmektedirler. Kızılay’da peşlerine onları yabancı zanneden iki genç takılır. İki kız çok korkarlar. Heyecanlarını bastırmak için Almanca sohbet ederler, bir bayan hangi ulustan olduklarını sorar. Bayan, Türk olduklarını öğrenince onlara fırça atar. Emine Türkiye’ye izne gittiğine bin kez pişman olur. Almanya’da Almanların yaptıklarından, Türkiye’de Almancı muamelesi görmekten bıkmıştır” (Yanardağ 2005, 199).

Kaynakça

Baykurt, Fakir. *Barış Çöreği*. 5. İstanbul: Literatür Yayınları, 2020.

Yanardağ, Mehmet Fetih. *Fakir Baykurt'un Hikâye ve Romanlarının Tema ve Yapısı Üzerine Bir İnceleme*. Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya: İnönü Üniversitesi, 2005.

Yanardağ, Mehmet Fetih. «*Fakir Baykurt'un Hikâyelerinde Tema.*» Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2007: 227-263.